

Gina Solomon – portret de pedagog

Între cadrele didactice care s-au remarcat în cadrul învățământului muzical românesc din cea de-a doua jumătate a sec. XX, un loc important îl ocupă doamna profesoară **Gina Solomon**; domnia sa a activat cu pasiune și competență peste doua decenii la catedra de pian principal de la **Liceul de Muzică nr. 1 din București**. Această poziție bine definită și binemeritată în învățământul românesc i-a fost asigurată de valoarea profesională și morală superioară a domniei sale. Când spun valoare profesională mă refer la vastele cunoștințe din domeniul pedagogiei, al artei pianistice, al muzicologiei, dar și la cultura generală exhaustivă și la viziunea umanistă cu care era înzestrată.

În categoria calităților morale aș enumera în primul rând modestia domniei sale, aflată în legătură directă cu devotamentul față de nobila profesie de pedagog, de formator al viitorilor muzicieni și de îndrumător al generațiilor tinere. Gina Solomon s-a născut în anul 1901 în orașul Roman din județul Neamț și a urmat cursurile Conservatorului din București. A studiat pianul la clasa eminentelor profesoare Muza Germani-Ciomac și Florica Musicescu.

Am cunoscut-o pe doamna profesoară Solomon în anul 1959, când am dat examen de admitere la Liceul de Muzică nr. 1 din București; i-am fost recomandată de doamna Mira Ghișoiu, profesoara mea particulară, cu care lucrasem anterior și la Liceul de Muzică din Pitești. Era perioada în care profesoarele de pian își prezentau elevii una alteia și realizau un schimb de experiență bazat pe încredere și stimă reciprocă. M-am prezentat cu emoție la clasa dnei profesoare Solomon, unde am fost puternic impresionată de personalitatea domniei sale, de cultura muzicală pe care o avea, de exigența și rigurozitatea cu care își desfășuira lecțiile. O latură importantă a activității sale pedagogice și științifice a constituit-o îndrumarea profesorilor de pian din țară prin intermediul prelegerilor susținute la Institutul pentru Perfecționarea Cadrelor Didactice (I.P.C.D.), care tratau subiecte din domeniul pedagogiei și al artei pianistice. O parte din aceste prelegeri au fost incluse în *Metodica Predării Pianului*, carte extrem de valoroasă, publicată de domnia sa la Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din RSR în anul 1966. Menționez că toți elevii care au avut privilegiul să lucreze sub atenta sa îndrumare, au beneficiat de un sprijin profesional și moral important.

O privire de ansamblu asupra activității polivalente desfășurate de doamna profesoară Gina Solomon dezvăluie interesul deosebit pentru cercetarea științifică; cunoașterea mai multor limbi străine precum franceza, germana, engleza și rusa i-a oferit posibilitatea de a parcurge o bibliografie de specialitate vastă. Rezultatele de excepție în domeniul vast al muzicii s-au datorat însă în cea mai mare măsură inteligenței sclipitoare, capacității de sinteză, experienței proprii, precum și cunoștințelor temeinice legate de pedagogie, de istoria muzicii, de stilistica interpretativă. Primatul inteligenței ca forță magnetică, în jurul căreia trebuiau să se ordoneze cunoștințele din domeniul didacticii și al

artei pianistice, a devenit un principiu de bază al activității sale de cercetare. Considera că radiografia intelectuală a stărilor afective amplifică vibrațiile acestora, iar cerebralitatea mărește neliniștea existențială; de aceea, oricât de prolixă și de minuțioasă i se părea analiza unei creații muzicale, doamna profesoară Gina Solomon reușea să descopere lucruri noi legate de proporțiile și particularitățile acesteia. În cercetările sale, pornea de la parcurgerea lucrării, dar și a unor mărturii subiective parțiale, unilaterale, asemănătoare unor fascicule de lumină provenind din unghiuri diferite, la confluența cărora descoperea zona cea mai intens luminată, cea mai susceptibilă de adevăr. Datorită competenței și vastelor cunoștințe din domeniul artei pianistice și al științelor teoretice, profesoara Gina Solomon a fost solicitată să se implice în activitatea de perfecționare a cadrelor didactice din învățământul muzical preuniversitar românesc.

Numeroasele articole, studii și comunicări susținute de domnia sa la sesiunile științifice ale catedrei de pian însumează tot atâtea ferestre deschise către muzică, către nou; ele au fost concepute nu numai ca măsură a interesului, a profesionalismului și capacității de receptare a adevăratelor valori, ci în primul rând ca gesturi proprii de integrare în ambianța ideilor și creațiilor durabile din perimetrul cultural național și universal. Printre calitățile personalității sale care impresionau pe cei cu care colabora, credem că este important să menționăm **erudiția și măiestria pedagogică**. Doamna Solomon întruchipa **intelectualul umanist și pedagogul prin excelență**; nevoia de armonie, de echilibru, de plenitudine, izvoră dintr-un stil de viață exemplar, marcat de responsabilitate, de disciplină și modestie.

Profesoara s-a clădit pe sine, neobosită, de-a lungul anilor, până la o împlinire care a însemnat pentru toți cei care au cunoscut-o, au admirat-o și înțeles-o, o personalitate morală, un exemplu de pedagog și de om bun. Îndrăznesc să insist asupra calităților de bunătate, delicatețe de simțire, cultul prieteniei, dragoste pentru elevi, căldura sufletească cu care se apropia de tineri; aceste trăsături ale personalității domniei sale au atras stima și respectul tuturor celor care au cunoscut-o și cu care a colaborat, indiferent de vârsta acestora.

Catedra de pian principal a Liceului nr. 1 din capitală – pe care a condus-o o perioadă de timp -, avut în doamna Gina Solomon un maestru al artei pianistice și al cuvântului.

Activitatea sa prestigioasă în calitate de pedagog a fost marcată de devotamentul față de nobila misiune, de aspirația pentru lucrul finisat, de pasiunea, înțelegerea, discernământul și risipa de energie în vederea atingerii unor obiective importante. În lucrările teoretice elaborate de distinsa muziciană, în orice expresie gândită și scrisă, se oglindea acel ansamblu de frumusețe, de demnitate, de profesionalism, de elegantă acuratețe, ce conferea prestanță și distincție persoanei sale.

În cadrul lecțiilor de pian, ne oferea adevărate mostre de artă pianistică (considerând metoda demonstrativă foarte eficientă). Îmi amintesc cu emoție de

un *Recital al cadrelor didactice* (cam prin anul 1965) în care domnia sa a interpretat cu aplomb și dezinvoltură *Preludiul în sol minor nr. 5, op. 23* de **Serghei Rahmaninov**. Pentru mine, prestația sa artistică de cel mai înalt nivel a fost o adevărată revelație. Trebuie să menționez încă un detaliu important de care îmi amintesc cu multă recunoștință. În preajma audițiilor, a recitalurilor și a examenelor, doamna Solomon își chema elevii acasă pentru lecții suplimentare gratuite. Acasă la domnia sa l-am cunoscut și pe distinsul său soț, profesorul Jean Solomon, eminent inginer, remarcabil prin atitudinea elegantă și binevoitoare pe care o avea față de elevii soției. Pe pereții holului de la intrarea în casa de pe strada Viitor, dar și în camerele de la etaj (unde se aflau cele două pianе) erau rafturi pline de volume rare. Profesoara avea harul de a rosti în adevăr, în fraze limpezi, într-un stil în același timp dens și de o puritate neîntâlnită, judecăți înțelepte. Ființa sa spirituală, împlinită în numeroase valențe, a îngemănat claritatea gândului logic, pasiunea pentru simetria formei și sensibilitatea nuanțată. Se afla la confluența puterii spontane, creatoare cu o cerebralitate mereu trează și vigilentă. De-a lungul întregii vieți a studiat permanent, a căutat să-și îmbogățească experiența pedagogică prin acumulări teoretice în domeniul artei pianistice, al stilisticii interpretative, al muzicologiei. A plecat dintre noi în anul 1987, cu discreția și modestia care i-au marcat întreaga existență.

La 120 de ani de la nașterea eminentei profesoare și pianiste, consider că este o datorie de onoare să-i evocăm contribuția inestimabilă din cadrul pedagogiei, al metodicii și muzicologiei românești. Este o modalitate de respect și de recunoaștere a valorii, care își justifică reactualizarea, omagiind – chiar și parțial – personalitatea și activitatea prodigioasă desfășurată de un pedagog de înaltă ținută profesională și morală.

Carmen Manea

